عکس: محمد بابایی، ایرنا

۲ وکیل دادگستری خواستار ابطال بخشنامه‌های اجرائی طرح پیامک حجاب شدند

چالش‌های یک پیامک

سامان موحدی‌راد: در روزهایی که ایران داغدار مرگ شوکه‌کننده مهسا امینی است صحبت‌های فراوانی درخصوص چرایی رخ‌دادن این ماجرا درگرفته است. گفت‌وگوهای حقوقی فراوانی در زمینه گشت ارشاد، برخورد پلیس امنیت اخلاقی با زنان و همچنین حقوق شهروندی زنان ایرانی بر سر زبان‌هاست. این اولین‌بار نیست که برخورد نادرست با زنان در مسائل مربوط به حجاب و پوشش موجب ایجاد سؤال‌های زیاد و مطالبات مردمی می‌شود. در همین تابستان ۱۴۰۱ که اقدامات پلیس امنیت اخلاقی شدت گرفته، شاهد چندین و چند رویداد مهم و سؤال‌برانگیز بودیم. در حالی که پلیس و ستاد امر به معروف در میدان عمل در حال انجام اقدامات اجرائی در زمینه حجاب و عفاف هستند اما در میان کارشناسان حقوقی سؤال‌های فراوانی درخصوص قانونی‌بودن این اقدامات مطرح شده است. سابقه این بحث‌ها طولانی است و تنها به رویداد اخیر باز نمی‌گردد و برای نمونه چندسالی است که شهروندان ایرانی با ماجرای ارسال پیامک‌های حجاب برای دارندگان خودروهای سواری مواجه شده‌اند. پیامک‌هایی که منجر به توقیف خودرو و جریمه‌هایی هم برای شهروندان شده است. برخی از چهره‌های حقوقی معتقدند این پیامک و اجرای آن وجاهت قانونی ندارد. از جمله این چهره‌ها می‌توان به شیما قوشه و فاطمه قلخانی اشاره کرد که با اقامه یک دعوای حقوقی از دیوان عدالت اداری خواسته‌اند تا دستور ابطال بخش‌نامه دادستانی کل کشور دو طرح ناجا مبنی بر «پیامک حجاب» را صادر کنند.

توقیف خودرو بر اثر پیامک حجاب قانونی است؟

«مالک محترم خودرو به شماره **** با توجه به اینکه در خودروی شما کشف حجاب صورت گرفته است ضمن اخطار مبنی بر عدم تکرار، ابلاغ می‌گردد حداکثر ظرف ۷۲ ساعت برای رسیدگی به این موضوع به پلیس امنیت اخلاقی محل سکونت خود مراجعه نمایید». این متن پیامکی است که چندسالی است برای مالک بسیاری خودروها ارسال می‌شود. پیامکی که تاکنون منجر به توقیف تعداد زیادی خودرو در پارکینگ‌های پلیس شده است. اما چرا بخش‌نامه‌ای که منجر به اجرای این طرح شده باید ابطال شود؟ شیما قوشه، وکیل دادگستری در این زمینه به «شرق» می‌گوید: به موجب بخش‌نامه و طرح‌های پیامک حجاب پلیس امنیت اخلاقی ابتدا به ساکن به مالکان پیامکی ارسال می‌کند که در صورت عدم مراجعه برای اخذ تعهد دستور توقیف خودروی‌شان صادر می‌شود. به این ترتیب و در صورت سرباززدن، پلیس راهور در هر جایی که خودرو را مشاهده کند می‌تواند آن را توقیف کند. همین مسئله موجب شده بسیاری از شهروندان از دریافت پیامک حجاب برای خودرو ابراز نارضایتی کنند. در این مورد صرف‌نظر از اینکه نحوه وقوع بزه مورد ادعا و محل دقیق آن مشخص نیست، حق اطلاع و دفاع نسبت به اتهام و تفهیم آن هم رعایت نمی‌شود. همچنین کشف جرم، تحقیقات مقدماتی، اقرار به وقوع جرم کشف حجاب و اخذ تعهد از افراد و توقیف خودرو از سوی پلیس، مخالف و مغایر با اصول حقوقی و قوانین کشور است».

قوشه در بخش دیگری از صحبت‌هایش ایرادات حقوقی و قانونی این طرح را چنین عنوان می‌کند: در ابتدا باید در نظر داشت که تبین جرم مطابق قاعده فقهی «قبح عقاب بلا بیان» به درستی صورت نگرفته است. مطابق مواد قانونی ذکرشده در قانون اساسی مرجع صالح برای تصویب قانون و امور تقنینی کشور، مجلس شورای اسلامی است. همچنین طبق اصل نهم قانون اساسی هیچ مقامی مجاز به سلب آزادی‌های مشروع مردم ولو با وضع قانون نیست. از این‌رو تعریف جرم و تعیین مجازات‌های قانونی از وظایف ذاتی قوه مقننه است و دادستان یا نیروی انتظامی فاقد صلاحیت قانونی و حقوقی برای این کار هستند. بخش‌نامه‌ای که درباره آن صحبت می‌کنیم هم بخش‌نامه‌ای محرمانه و درون سازمانی است که خطاب به فرماندهی نیروهای انتظامی استانی نوشته و ارسال شده. از این رو در این زمینه دادستانی برخلاف قانون اقدام به انشای جرم و مجازات کرده است. این در حالی است که تبعات این تصمیم متوجه شهروندانی می‌شود که جاهل بر تکلیف خودشان هستند. از این‌رو چگونه می‌توان این شهروندان را مجازات کرد؟

یکی دیگر از موضوعاتی که در این میان محل بحث است، معیار حجاب و بی‌حجابی یا بدحجابی است. شیما قوشه در این زمینه می‌گوید: در ماده ۶۳۸ «قانون مجازات اسلامی آمده که هر کس علنا در انظار و اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی نماید، علاوه بر کیفر عمل به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم می‌گردد و در صورتی که مرتکب عملی شود که نفس آن عمل دارای کیفر نمی‌باشد ولی عفت عمومی را جریحه‌دار نماید فقط به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم خواهد شد». در این ماده یا مواد دیگر مطلقا حرفی از بدحجابی یا بدپوششی به میان نیامده است. در حالی که این مواد حجاب غیرشرعی را جرم می‌دانند اما تعریفی برای حجاب شرعی ندارند. از سوی دیگر در ایران تفاوت‌های فرهنگی و قومی و قبیله‌ای فراوانی هم داریم که مطابق با فرهنگ غالبشان تعریفی هم از حجاب ارائه می‌دهند. بنابراین نمی‌توان حتی از حیث شکلی و ظاهری هم یک تعریف واحد از حجاب داشت که در مقابلش عده‌ای را بی‌حجاب یا بدحجاب نامید.

شیما قوشه در بخش دیگری از صحبت‌هایش به مسئله «انظار عمومی» و «معابر» اشاره می‌کند و می‌گوید با تأکید بر حفظ شعائر اسلامی در این مکان‌ها می‌توان دریافت که حکم اماکن خصوصی که در معرض دید همگان نیست چیز دیگری است. همچنین چالش‌هایی درخصوص مسئله بدحجابی هم در این میان وجود دارد. شیما قوشه در این زمینه می‌گوید: بر عهده مکلف است که تشخیص دهد حجابش کافی است یا خیر. و اگر آنچه او به عنوان حجاب استفاده کرده مورد قبول افراد نباشد نمی‌توان بر او ایراد گرفت. در عین حال تشخیص مصداق و منطبق‌کردن موضوع بر حکم و احراز وقوع جرم نیز مستلزم رسیدگی قضائی و قانونی است که مطابق اصل ۱۵۹ قانون اساسی در صلاحیت مراجع قضائی ذی‌صلاح است. بنابراین نه پلیس راهور و نه امنیت اخلاقی نمی‌توانند این کار را انجام دهند. در واقع ضابطان دادگستری نباید بنا بر اجتهاد شخصی با کسی برخورد کنند چراکه خارج از صلاحیت ذاتی ایشان است.

ابهام بعد در این مسیر هم این است که قانون‌گذار نه تنها تعریفی از «بدحجاب» ارائه نکرده است که تعریف درستی هم از «جرائم منافی عفت» ارائه نکرده. بنا به گفته این وکیل دادگستری عمل منافی عفت امری است نسبی که بر اساس معیارها و شرایط اجتماعی و آداب و رسوم و فرهنگ و احساسات مردم سنجیده می‌شود. بر این اساس انتساب اتهام به شهروندان بدون احراز دلایل و مستندات و انجام تحقیقات مقدماتی و تفهیم اتهام و اثبات قانونی مراتب در دادگاه ذی‌صلاح موجب می‌شود قطعیت حکم فاقد هرگونه مبنای حقوقی و قانونی باشد.

اصل شخصی‌بودن جرائم و مجازات‌ها:

مطابق اصل شخصی‌بودن جرائم و مجازات‌ها یا همان اصل فردی‌بودن مسئولیت کیفری که یکی از قواعد مسلم حقوقی است هیچ کس را نمی‌توان برای فعلی که دیگری انجام داده مجازات کرد. به عبارت دیگر نمی‌توان هیچ‌کس را در قبال عملی که انجام نداده است یا به طریقی در ارتکاب آن مشارکت نکرده مسئول دانست. بر این اساس و نظر به مسئولیت قانونی مستقل مرتکب در قوانین جزائی مسئولیت قانونی صرفا متوجه شخص مرتکب است و به این ترتیب دلالتی بر توقیف خودروی اشخاص، بازداشت سرنشین و همچنین پرونده‌سازی برای راننده یا سرنشین از حیث انتظامی وجود ندارد.

جان بیماران SMA در خطر است

سمیه جاهدعطائیان: بیماران اس‌ام‌ای (آتروفی عضلانی نخاعی) و خانواده‌های‌شان ۹ ماه پیش برای واردات داروی مورد نیازشان تجمع کردند و بعد از چند تجمع دستور ویژه رئیس‌جمهور برای رسیدگی به شرایط بیماران و تأمین داروی مدنظر صادر شد؛ اما حالا این دارو در انبار سازمان غذا و دارو مانده و دارو قرار است تنها برای تعداد محدودی از این بیماران تأمین شود. این بیماران و خانواده‌های‌شان دو روز تجمع کردند تا صدای‌شان را به مسئولان و رسانه‌ها برسانند.

مادر یکی از کودکان مبتلا به بیماری اس‌ام‌ای که در این تجمع حاضر بود، به خبرنگار «شرق» می‌گوید: ما برای تأمین دارو بارها و بارها تجمع کردیم تا صدای‌مان از طرف دولت و مسئولان وزارت بهداشت شنیده شود. زمانی که وعده تأمین دارو داده شد، با هزار امید کارهای ویزیت و چک‌آپ ضروری را انجام دادیم. به این امید که دارو به دستمان برسد؛ اما ۹ ماه از دستور رئیس‌جمهور در تجمع آخر برای تأمین دارو می‌گذرد و حالا نه‌تنها دارو در انبار مانده؛ بلکه اعلام کردند که دارو به صورت محدود توزیع خواهد شد. در تمام طول این مدت که وعده داده شد، حال جسمانی بسیاری از بچه‌ها بدتر شده است. او با بیان اینکه حتی یک ساعت زمان هم برای این بچه‌های مبتلا به اس‌ام‌ای اهمیت دارد، می‌افزاید: دخترم مبتلا به تیپ۲ از بیماری SMA است، حالا شرایط جسمانی‌اش به اندازه‌ای سخت شده که به تیپ یک از بیماری رسیده است. دخترم ساکشن می‌شود، به‌سختی حرکت می‌کند و با دستگاه اکسیژن می‌خوابد. سال پیش می‌توانست خودکار به دست بگیرد؛ اما حالا حتی قاشق هم برای غذاخوردن به دستش نمی‌ماند. «سعید اعظمیان»، مدیرعامل انجمن اس‌ام‌ای، نیز در گفت‌وگو با خبرنگار «شرق» با اشاره به تأخیر در تأمین داروی بیماران و توزیع‌نشدن به‌موقع دارو یادآور می‌شود: «طبق صحبت‌های انجام‌شده دارو قرار است به صورت محدود و قطره‌چکانی میان بیماران توزیع شود. این در حالی است که دارو درحال‌حاضر برای حدود ۳۰۰، ۴۰۰ بیمار موجود است؛ اعلام می‌شود که منابع مالی دستور رئیس‌جمهور برای تأمین دارو تأمین نشده است». او اضافه می‌کند: «اعلام کردیم که در این مورد با نهاد ریاست‌جمهوری مذاکره کنیم؛ اما سازمان غذا و دارو موافق نیست که در این زمینه صحبت شود. سازمان غذا و دارو اعلام می‌کند که تنها برای بخشی از دارو، منابع مالی تأمین شده و برای تأمین مابقی منابع باید تعیین تکلیف شود. مقرر شده تا دارو تنها برای بیماران تیپ یک یعنی حدود ۵۰، ۶۰ بیمار توزیع شود؛ درحالی‌که اسامی ۷۰۰ نفر از واجدان شرایط دریافت دارو به سازمان غذا و دارو ارائه شده است». «رامک حیدری»، مدیرعامل انجمن دیستروفی ایران، در گفت‌وگو با خبرنگار عصر ایران با انتقاد از محقق‌نشدن وعده رئیس‌جمهور برای تأمین داروی بیماران اس‌ام‌ای و تحصن خانواده‌های بیماران مقابل سازمان غذا و دارو تأکید می‌کند: دارو بیش از ۴۰ روز است که در انبار سازمان غذا و دارو موجود شده؛ اما اعلام شده است که در حال تدوین پروتکل مربوط به توزیع دارو هستند. این در حالی است که بسیاری از بیماران در شرایط نامساعدی قرار داشته و جان‌شان در خطر است. او می‌افزاید: وزارت بهداشت و درمان این پروتکل را به گونه‌ای تنظیم کرده که دارو شامل حال بیماران تیپ یک، ۲ و ۳ (زیر ۵۰ سال) می‌شود و براساس‌این هم اسامی افراد واجد شرایط و براساس اولویت‌بندی ارائه شد؛ اما متأسفانه درحال‌حاضر خبرهای نه‌چندان خوشایندی در این زمینه به ما رسیده، مبنی بر اینکه این دارو به صورت محدود توزیع خواهد شد.

مدیرعامل انجمن دیستروفی ایران با انتقاد از این تصمیم سازمان غذا و دارو تأکید می‌کند: با این تصمیم سازمان غذا و دارو، بچه‌های زیر چهار سال که به‌تازگی تشخیص بیماری گرفته‌اند، جان‌شان در خطر بوده و و بچه‌های بزرگ‌تر هم که مشکلات حاد تنفسی پیدا کرده‌اند، شرایط بیماری‌شان سخت‌تر خواهد شد؛ خانواده‌ها هر روز شاهد ضعیف‌ترشدن شرایط جسمانی فرزندشان هستند. این پروتکل جدید هم بسیاری از بچه‌ها را ویلچرنشین خواهد کرد.

جدول ۴۳۲۳ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- اثری به قلم برتراند راسل- تأثرانگیز ۲- فریب- پشیمانی- تکاور ۳- نام هموطن آذربایجانی- جوال- نوکر و خدمتکار- پایتخت ایتالیا ۴- دارای خلاقیت‌های استثنایی- تهیدست و بی‌چیز- نی باریک ۵- آرزوها- ورزشی با تمرینات هوازی ۶- اعزام- زیور و پیرایه- شهری در استان چهارمحال و بختیاری ۷- پایتخت یونان- عبوس- مصالح حاصل از تخریب ساختمان ۸- خدای درویش- نصف آجر- سرباز روس تزاری- سرچشمه حیات ۹- از اجزای چراغ نفتی- سمت چپ- خاصیت ارتجاعی دارد ۱۰- از مهم‌ترین تبعیدگاه‌های روسیه بوده است- درخشان- غذایی از گوشت ران گوساله ۱۱- دارای ذهن پریشان و فاقد تمرکز- گلی زیبا ۱۲- کافر و ملحد- واحد شمارش فرش- استقراریافته ۱۳- میان- حیوانی از خانواده گربه‌سانان- پهناور- فلز سرخ ۱۴- زبانه آتش- روشنی کمرنگ آسمان در افق- بدون آستر ۱۵- میوه‌های خشک‌کرده- تشخیص و معالجه امراض حیوانات

عمودی:

۱- نیستی- واقف و مطلع- زمین پر از سنگ ۲- بازیگر خانم فیلم روز واقعه- زیر سر گذاشته بخوابید ۳- راز- رسم و سنت- مهارت- دست‌نخورده ۴- ورزش پرطرفدار- ز ... بود مرد را راستی- ماده اصلی تهیه کاغذ ۵- محل نگهداری گوسفندان- چادرنشین ۶- گل شکفته‌نشده- مضراب- نام سابق رامسر ۷- مقام و رتبه- امامان- رایانه کیفی ۸- حرف همراهی- بهشت- دستبند زنانه- کمبود آن موجب بیماری گوآتر می‌شود ۹- آمرزش- بهره و نصیب- ازخودگذشتن ۱۰- نمایشنامه تراژدی شکسپیر- زد و خورد- ضماد ۱۱- واحد اندازه‌گیری توان- چهارمین سوره قرآن ۱۲- شکل و قالب- زین و برگ اسب- قیامت ۱۳- دوتا نون- خودداری از پرداخت پول حواله- جداکننده- مهم‌ترین بخش تنبان ۱۴- به کار بستن قانون- از نوازندگان چیره‌دست تنبک در موسیقی ایرانی و شاگرد حسین تهرانی ۱۵- کاخی معروف در قلب مسکو- خارج- شمشیر دفاعی ژاپنی

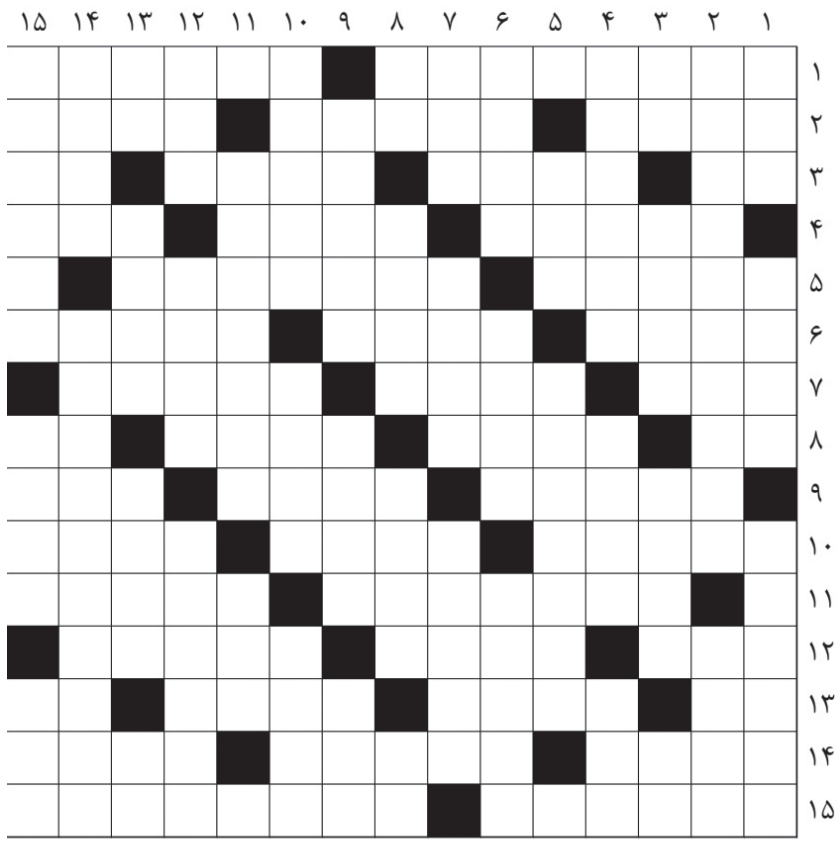

حل جدول ۴۳۲۲

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	م	ش	ع	ر	■	ک	ر	ی	ز	ا	ن	■	ق	د	م
۲	س	و	■	ن	ش	ا	ن	س	ر	خ	د	ل	ی	ر	ی
۳	ک	ل	ص	د	ب	ر	ک	■	ی	ا	ب	و	■	خ	ش
۴	ر	و	ل	■	ا	د	ی	ت	■	ذ	ه	ن	ی	ت	■
۵	■	خ	و	ا	ب	■	ن	ی	ل	ی	■	ک	و	ک	ل
۶	ک	ف	ا	ش	■	س	ک	ن	ی	■	ب	ی	و	ر	ه
۷	ا	■	ت	ی	ه	و	■	ر	ت	ی	ل	■	ه	د	ر
۸	ک	س	■	ا	م	ا	ج	■	ر	و	ا	ق	■	و	ا
۹	ت	ی	م	■	د	ر	ا	ج	■	ر	ن	د	ه	■	س
۱۰	و	ن	د	ا	ل	■	م	ع	ا	ش	■	م	ر	ت	ب
۱۱	س	ه	و	ی	■	ک	ع	ب	ه	■	ب	ا	ز	و	■
۱۲	■	پ	ن	ج	ر	ه	■	ه	د	ه	د	■	ا	ر	ش
۱۳	م	ه	■	ا	ب	ر	ه	■	ا	م	ب	ا	ب	ا	ن
۱۴	ا	ل	ی	ز	ا	ب	ت	ت	ی	ل	و	ر	■	ه	و
۱۵	ک	و	ت	■	ب	ا	ک	ل	ی	ت	■	ا	ح	ی	ا

حل سودوکو سخت

۵	۴	۷	۱	۸	۲	۶	۹	۳
۳	۹	۱	۶	۷	۴	۲	۵	۸
۸	۲	۶	۹	۵	۳	۱	۴	۷
۱	۵	۳	۲	۶	۷	۹	۸	۴
۲	۶	۸	۴	۳	۹	۷	۱	۵
۴	۷	۹	۵	۱	۸	۳	۶	۲
۶	۱	۲	۷	۴	۵	۸	۳	۹
۷	۸	۵	۳	۹	۱	۴	۲	۶
۹	۳	۴	۸	۲	۶	۵	۷	۱

حل سودوکو ۳۳۱۸

۵	۷	۸	۲	۶	۴	۹	۳	۱
۹	۴	۱	۵	۳	۸	۷	۲	۶
۶	۳	۲	۱	۷	۹	۸	۴	۵
۷	۸	۹	۶	۴	۵	۳	۱	۲
۳	۱	۵	۹	۸	۲	۴	۶	۷
۴	۲	۶	۳	۱	۷	۵	۸	۹
۸	۵	۴	۷	۲	۱	۶	۹	۳
۱	۹	۳	۴	۵	۶	۲	۷	۸
۲	۶	۷	۸	۹	۳	۱	۵	۴

سودوکو سخت ۳۳۱۹

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

				۸				
	۹		۶	۷	۴	۲		
۸		۶	۹				۴	
		۳						۴
	۶	۸				۷	۱	
۴						۳		
	۱				۵	۸		۹
		۵	۳	۹	۱		۲	
				۲				

سودوکو ساده ۳۳۱۹

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

						۵		۴
	۵		۱		۸	۷		۳
		۹		۲		۸	۱	
	۳	۷		۶			۵	۲
		۵	۴		۲	۹		
۹	۲			۵		۴	۶	
	۱	۴		۷		۳		
۶		۸	۵		۴		۷	
۳		۲						